

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 h.
Nagyedévre 8 h.
Helyben háshoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Nagyedévre 10 h.
Védke postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Nagyedévre 12 h.
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétéfői
énepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 8.
A szerkesztőség kéziratok visszatér-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetők és hirdetősek a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XI. évfoiyam 159. szám.

Nagyvárad.

Péntek 1915 július 16.

560 új orosz fogoly.

Budapest, július 15. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

Az általános helyzet nem változott. A Dnyeszter mentén Nizniow-tól lefelé a folyó északi partján több helyütt csapatunkra nézve eredményes harcok fejlődtek, miközben az ellenségtől 11 tisztet és 560 főnyi legénységet elfogtunk.

Visszavert olasz támadások.

Olasz hadszíntér.

Budapest, július 15. (Hivatalos.)

A deberdoi fensik egyes pontjai ellen az olaszok ismét élénk ágyutüzet intéztek. Több gyalogsági támadást is megkíséreltek különösen Hraussuio és Polasó között, de ezeket, mint mindég, nagy veszteségek mellett visszavertük. A karinthiai és a tiroli határterületen semmi jelentős esemény nem történt. *Höfer.*

Nagy török győzelem.

A nagy főhadiszállás jelenti.

Konstantinápoly, július 15. A Dardanellel fronton a július 12-ről 13-ra virradó éjjelen az arriburnui szakaszon jobb szárnyunk felderítő osztagai az ellenséges lövészárkokban bomba-hüvelyekkel telt ládákat zsákmányoltak. Ezútszárnyon visszavertük az ellenséget, mely lövőárkainkhoz közeledni próbált. A balszárnyon az ellenség, mely támadásoktól tartott, egész éjjel világító lövéseket adott le és állandó gyalogsági tüzezelést folytatott az üres levegőben. Sed il Bahrnál július 13-án reggel az ellenség könnyű ágyutüzéssel kezdte az egész arcvonalon.

Délután 4 órakor heves tüzéségi előkészítés után balszárnyunk ellen támadásba ment át, melyet többször megismételt. Fel-tüzött szuronnal végrehajtott ellentámadásaink az ellenséges osztagokat súlyos veszteségeik mellett visszavetették. Ezenkívül az ellenséget, mely e hó 12-én az e szárnyon levő lövészárkaink egyrésztéhez közeledett és ott megmaradt, támadásaink elűzték és régi állásaikba visszavetették. 14 angolt, akik nem menekültek idejében, foglyul ejtettünk.

Az anatóliai parton levő ütegeink sikeresen avatkoztak be a Sed il Bahr mellett 12-13 órán folyt harcokba. Két ellenséges

torpedózuzó, mely egészen Kerevidere vidékéig hatolt be és bal szárnyunk ellen lövéseket adott le, eme ütegeink precíz tüzelesei következtében elmerült. Az ellenséges torpedózuzók egyikét, mely rendszeren a sarosi öbölben cirkál, tegnap mikor tulságosan közel merészkedett a parthoz, tüzéségünk két lövedékkel találta. A torpedózuzó azonnal az öbölben levő egyik sziget mögé menekült és csak éjjel hagyta el az öblöt.

A meropolamai fronton egy ellenséges torpedónaszádót, mely a július 10-éről 11-re virradó éjjelen Korneától nyugatra az Enphrates gáthoz közeledni próbált ürségeink tüzelesei elűzték. 11-én reggel az ellenség ágyunaszádjainak védelme alatt a szárazföld felől támadást kísérelt meg a folyópart e részén.

Csapatunk heves ellentámadásai következtében azonban kénytelen volt hanyat-homlok menekülni és teljes vereséget szenvedett. Az ellenség veszteségei e harcokban igen nagyok.

A többi arcvonalon nem történt jelentős változás. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A düledező Oroszország.

Budapest, július 15. (Saját tudósítónktól.) A Rjecs felel Goremykin miniszterelnök ama

kérdésére, hogy mi célja lenne a дума ösz-sehivásának.

A Rjecs ezt írja: Az ország ösztön-szerűen valami szilárd támaszpontot keres-mikor köröskörül minden düledezik. Az or-szágból felébredt az önfentartási ösztön, a mely valami támasztékot keres minden es-hetőségre.

Nyugat Oroszországból azt írják a lap-nak, hogyha a szárazság még tovább is tart, nagyon rossz termésre van kilátás?

A belügyminiszter az összes kormány-zóknak meghagyta, hogy ellenséges invázió esetén nyugtassák meg a lakosságot a hely-ségek kiürítésénél vigyenek magukkal minden élelmiszert és takarmányt, továbbá réz-és vörösréztárgyakat, mint például a templom harangokat.

Nehéz előnyomulni az olaszoknak.

Lugano, július 15. A Stefani-ügy-nökségnek a hadi operációkról ki-adott jelentése vázolja azokat a ne-hézségeket, melyek a ravaszul s ördögi módon megerősített osztrák-magyar erődítések elleni rohammal egybe vannak kötve. A jelentés megállapítja, hogy az osztrák-ma-gyar gyalogság nyílt terepen csak ritkán bocsátkozik harcba az olasz gyalogsággal. „Egyes helyeken — mondja a jelentés — a mi lövés-zárkaink csak néhány tucat méterre vannak az ellenséges lövészárkok-tól”. A jelentés végül nagy dicsé-rettel emlékezik meg valamennyi fegyvernem magatartásáról s azok-ról a hallatlan nehézségekről, ame-lyek a hegyi harcokban az előnyo-mulás elé hárulnak.

Az olasz papság hazafisága.

Budapest, július 15. Luganóból jelen-tik: Az olaszországi püspöki kar táviratot intézett Salandra miniszterelnökhöz, melyben az olasz papság hazafias érzelmeit tolmá-csolják. A táviratot azért küldték a minisz-terelnöknek, mert néhány olasz papnak kém-kezés gyanúja miatt történt letartóztatása következtében a papság érdekében szüksé-gesnek tartották azt. Salandra miniszterelnök most felelt a sürgönyre és válaszában a leg-melegebb elismeréssel szól az olasz klérus hazafiságáról. A Tribuna és az Idea Nazio-nale is védelmébe veszi a papságot az ellene emelt vádakkal szemben.

Cadorna terve.

Hága, július 15. (Saját tud.) Cadorna eddigi nézetét megváltoztatva, sürgeti Olaszországnak a Dardanellák elleni akcióban való részvételét. A király ellenzi a tervet Salandra Cadornát támogatva lemondással fenyegetődött. Eddig még nem történt döntés.

A németek előhaladása aggasztó.

Berlin, július 15. A Lokalanzeigernek jelentik Genfből: Az Észak-Franciaországból érkező összes magánjelentések aggodással említik a német előrehaladását az Arrastól északra eső területen. Joffre mai jelentéséből világosan kitűnik, hogy a szövetségesek kezdek átlátni az Arras környékén való támaszpontjaik megvédésének feltétlen szükségét. A francia szakkritika a Cabarat Rouge támaszpont elvesztését fölöttébb sajnálatosnak tartja, mivel ez a pont a német előrehaladásnak Arras irányában igen alkalmas helyzetet enged. A katonai szakértőket nagyon nyugtalanítja a németek szakadatlan előrenyomulása az Argonneokban és a Bois de Preteben.

Ei akarják halasztani a Dardanellák ostromát.

Sheveningen, július 15. Londoni hírek szerint Hamilton tábornok egy Kitchenerhez intézett bizalmas jelentésében sürgősen a Dardanella-hadműveletek elhalasztását javasolja, mindaddig, míg a balkáni államok beavatkozása elhatározva nem lesz, vagy amíg Oroszország nem képes kétszázezer főnyi haderőt a Boszporuszhoz küldeni.

A Dardanella-seregből csapatokat vonnak el.

Páris, július 15. Az Echo de Paris katonai munkatársa azt írja, hogy a Dardanellák előtt küzdő francia csapatok egy részét visszarendelik a nyugati frontra.

Fontos tanácskozások Bukarestben.

Bukarest, július 15. (Saját tudósítónktól.) A monarchia és Németország nagykövetei hosszas tanácskozást tartottak Bratianu külügyminiszterrel. A tanácskozások igen fontos természetűek voltak.

A konstantinápolyi nagykövet Bukarestben.

Budapest, július 15. (Saját tudósítónktól.) Hohenlohe konstantinápolyi német nagykövet Bukarestbe érkezett. — Hohenlohe a román királynak sógora.

Az antant diplomatáinak ügyefogyottsága.

Berlin, július 15. Feltűnést kelt a No-voje Vremja legutolsó számának vezércikke, amely Románia ellen fordul és epés hangon utasítja vissza a román „nemzeti követelések”-et. A cikk címe: „Románia licitál” és többek között így szól:

— A román kormány és tábora sajátos üzérkedést folytat a román nemzeti követelésekkel. A Bratianu-kabinet vásárra vitte a román nemzeti ideálokat, árverést rendez és dobra veri: ki ad többet! Hogy ez megtörténhetett, az a négyes-szövetség

diplomáciájának ügyefogyottsága. De közel van az idő, amikor mindenki elveszi méltó jutalmát, az is, aki érdemeket szerzett, az is, aki hibákat követett el és az is, akit gaszágon értek.

A cikk minden sorából kitetszik, hogy az orosz kormány sugalmazására íródott.

Az antant milliárdokat ad Románia gabonájáért.

Berlin, július 15. A Vossische Zeitung bukaresti tudósítója jelenti: Méltán intik a német lapok Romániát, hogy ne bizzon Oroszországnak és Angliának a tengerszorosok kérdésére vonatkozó család szándékaiban. Ezek a hatalmak megígérik Romániának, hogy a tengerszorosot, ha elfoglalták, semlegesíteni fogják, de semmi esetre sem gondolnak az ígért egy későbbi megújítására. Sajnos, a mikor valaki szívesen csatlakoztatja magát, akkor hiába való az intő figyelemztetés.

A legtöbb román politikus szándékosan bedugja fülét az intés elől, a „semlegesítés” szó varázshatást gyakorol rájuk. Egybekötik vele, hogy az Alduna is semlegesítve lesz és egy európai bizottság felügyelete alá kerül. Hasonló rezsim szervezése a tengerszorosoknál felettébb kapóra jönne nekik. Románia terménykivitele békeidőben eddigsem ütközött nehézségekbe a Dardanellákban, ellenben a hadi időben való elzárás ellen, az orosz furfangos sugalmazás hatása alatt, a semlegesítésben vélik megtalálni a legkitűnőbb orvosszert.

Ez a felfogás nemcsak a háborúra uszító ellenzék körében ver gyökeret, hanem messze utat talál a kormány táborában, sőt a kabinet tagjai körében is. — A kormány egyes tagjai mindenkinek, aki csak hallani akarja, elmagyarázzák, hogy a Dardanellák elestének közvetlen következménye Romániára nézve egy milliárdos eső lenne, mint-hogy két termés felhalmozott javait lehetne egyszerre maximális áron a külföldnek nyomban tovább adni.

Ezekkel az előzményekkel függ össze Filipescu lapjának, az Epocának az a figyelemreméltó jelentése, hogy Párisban és Londonban olyan szindikátus alkotásáról folyik tárgyalás, amely Románia minden fölös terményét megvásárolná. Az ily közeli milliárdok esábitanak és vakítanak. Ezekkel szemben a pusztá intér, ha még oly jó szándéku is, csak meddőnek ígérkezik.

Anglia terve Görögországgal.

Athén, július 15. (Saját tudósítónktól.) A lapok értesülése szerint Anglia kényszeríteni akarja Bulgáriát bizonyos területek átengedésére. Anglia Venizelosz kormányra jutásakor javasolni fogja, hogy egy 150.000 főből álló angol hadsereget szállíthasson partra Szalonikiben. Ez a sereg egyesülne a görög csapatokkal és közösen támadná meg Törökországot. Az egyesült csapatok Görögország részére területet is erőszakolhatnak ki Bulgáriától.

Grócz Béla nagyprépost aranymiséje.

Csendes elvonultságban, a máriaradnai kegyhelyen mutatta be tegnap aranymiséjét az Egek Urának Grócz Béla nagyprépost. Az a végtelen szerénység, a feltűnés látszatának is kerülése, mely az apostoli lelkű nagyprépostot jellemzi, arra készítették, hogy minden ünnepléstől menekülve, olyan helyen mutassa be aranymiséjét, ahol — mint mondotta — egyedül lehet az Ur Jézussal. Így esett választása Mária-Radna bucsujáró templomára. A nagyprépostot utjára dr. Karácsonyi János kanonok kísérte el, aki valamikor kisdiaák korában sokszor ministrált az akkor még káplán Grócz Bélának. A máriaradnai franciskánus zárda főnöke az aranymise alkalmával virágokkal szépen feldiszipította a templom főoltárát, melyen a nagyprépost a jubiláris szentmiseáldozatot bemutatva; a templomot a környék lakossága egészen megtöltötte. A megkapóan bensőséges egyházi ténykedés után Grócz Béla és dr. Karácsonyi János a máriaradnai vasuti állomásra hajtottak és még tegnap vissza is érkeztek Nagyváradra.

Grócz Béla nagyprépost visszavonult ugyan mindegyik ünnepeltetés elől, de máriaradnai magányába elkísérte az egész egyházmegye, papok és világiak imádsága egyaránt Lélekben egyesülve szentmiséjében, kértük mindnyájan a jó Istent, tartsa meg a szegények atyját, a Jézus szíve szerinti igazi papot az egyház javára még sokáig.

Aranymisés főpapot elsősorban főpásztor, gróf Széchényi Miklós megyéspüspök, aki már legutóbbi körlevelében is gyönyörű szavakkal emlékezett meg róla, üdvözölte igen megleghangu távirattal. Távirati üdvözlöt küldött a Kath. Kőr a következő szöveggel:

Méltóságos és Főtisztelendő

Grócz Béla

váradai nagyprépost urnak

Mária-Radna.

Aranymiséjén teljes szívvvel, lélekkel részt veszünk és kérjük az Ur Jézust, hogy akinek félszázados méltó szolgálataiban mindig tündöklő példát nyújtott, apostoli életét még sokáig tegye boldoggá

nagyváradai Kath. Kőr:

Lábán,

elnök.

Imrik,

titkár.

A káptalan tagjai már előzetesen kifejezték szerencsekívánataikat nagyprépostjuk előtt.

A Kath. Népszövetség és a Tiszántul szerkesztősége élőszóval üdvözölte Grócz Bélát hazaérkezésekor.

* **Zsuzsi kisasszony** a Rákóczy-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simon Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est megszélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szöke gyermek. Háborus lemez ujdonságok. Hangszerek hegedük, gramafonok eladása és javítása olesóárban. Húr különlegességek.

x Mindennemű **molyirtó** szerek és **fertőtlenítő** cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

CIPŐ

ujdonságaim megérkeztek!
Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

Bary József temetése.

Ritkán láttunk olyan impozáns temetést, mint a Bary József kir. kuriai bíró, törvényszéki elnök temetése. Ugy Nagyvárad, mint Biharmegye közönségéből számosan megjelentek a végtisztességen, hogy elkísérjék utolsó útján azt a nemes férfit, aki oly eredményesen munkálkodott hosszú éveken át a köz javára.

Több mint ezer főre rugott a résztvevő közönség száma, amelynek sorában megjelentek Hlatky Endre főispán, Rimler Károly, Lukács Ödön, Kőszeghy József a város részéről; Fráter Barnabás, dr Fássy Lajos, dr Gyöngyössi István, Balogh János, Balogh Elemér a vármegye részéről, dr Lábán Lajos vezetésével a kir. ítélőtábla tagjai, Sztaniszlavszky Lajos vezetésével a királyi ügyészség, Ember Géza vezetésével a kir. törvényszék tagjai, az ügyvédi kamara dr Adorján Emillel az élén, Brém Lőrinc, Mangra Vazul, Mayer Antal, Siket Traján, Vasady Lajos, Debreczy Imre, Singlár Gyula, Németh István, Padala Pál, Butyka Lajos, Várad Ignác, Rózsa Ambrus, Varró Domokos, Szahlander Károly, Rednik Gábor, Tatár Zoltán, dr Demetrovics Elek, Smetka L. Ödön, Kovács S. János, Károly Irén, Bertram Brunó, Beleznay Antal, Nagy Vilmos, Hoffbauer Pál, dr Fráter Imre, dr Fisch Áron, Kelen Béla, Maros Gábor, Korbély József, Nosz Gusztáv, Stark Gyula, Domokos Andor, Jagics Ottó, Szeszich Elek, Nagy Lajos, Tóth Elek, Puskás Béla, Petry Gyula, dr Medvigy Ferenc, Kállai Salamon, dr Sarkadi Lajos, Reisman Mór, Bozóky Alajos, Hann Lajos. Réz Mihály, stb.

A vidékről megjelent Hubert Ottó, debreczeni törvényszéki tanácselnök, Payor Kálmán, debreczeni táblai tanácselnök, az Országos Birói és Ügyészi Egyesület képviselőjében dr Lányi Márton, a nagyváradai városi járásbíró Bayor Antal vezetésével, a vidéki járásbíró Marosi Endre vezetésével, dr Szarka Sándor a belényesi, Fényes Ákos a berettyóújfalusi, dr Horváth József az élesdi, Gavallér Lajos a magyarszéki, Hraball Ottó a margittai, Karakas Albert a nagyszalontai, Papp Károly a székelyhídi, Toperczer Sándor a tenkei és Jakó János a vaskóhi járásbírók képviselőjében, valamint a tábla és a törvényszék teljes irodai személyzete.

A temetés délelőtt 10 órakor ment végbe a Csengery-utcai gyászházból, ahol a díszes ravatalon nyugodott masszív, Bessemer féle érckoporsóban, számos koszorútól körülvéve az elhunyt. A temetési szertartást Sulyok István ref. esperes végezte, a bihari ref. egyházmegye lelkészei kíséretében. A szertartás végeztével a díszes koporsót feltették a hatalmas, barokstílusú gyászkoosira, amelyet díszruhás rendőrök, fogházőrök és a törvényszék szolgái vettek körül.

A hatalmas, messze hullámzó menet ezután az Ezredévi-empléteri ref. templomba vonult, ahol Sulyok István esperes tartott megindító, magas szárnyalású gyászbeszédet, kifejezve azt az általános veszteséget, amelyet Bary József halála okozott.

A menetet a kar vezette s követték a következő lelkészek: Sulyok István esperes, Böszörményi István esperes (Nagyszalonta), Szemes László (Szentjános), Major Gyula (Paptamási), Konrad Géza (Less), Kiss Antal (B.-Szt. Márton), Varga Gedeon (Fugyivásárhely), Bugyi Mihály (H.-K. Kovácsi), Bugyi Sándor (Püspöki), Papp László (Bors), Bodnár Gábor (Nagyszántó), Csernák Béla (B.-ujfalu), Babicsák József (Kisszántó), Bán István (Bojt), Kiss Károly vallásánár, Nagy

Vilmos, Dankó Sándor és Furdós Dezső lelkészek.

Innen a gyászmenet a törvényszék elé vonult, ahol Kócsán János törvényszéki bíró tartott lendületes gyászbeszédet, amelyet teljes egészében a következőkben közlünk:

Bary József, törvényszékünk szeretett elnöke, remeslelkű bírótársunk, jóságos barátunk, utolsó utadon hadd állítsunk meg egy bucsuzó szóra!

Itt, ezen a helyen, ennek a palotának a kapuja előtt, a hol annyiszor vezetett el az utad, de sáha se úgy, hogy be ne léptél volna a zajtalan munka e felszentelt csarnokába, lelkünk mélyéig meghatottan állunk koporsód mellett e fájdalmas pillanatban, mikor úgy baladsz el itten, hogy nem tudsz e kapun belépni és nem is fogsz belépni soha többé.

Nem vitázunk, nem is vitázhatunk a kifürkészhetetlen akaratával, mely oly váratlanul szólított el téged közülünk, de a válás ez utolsó perceit nem hagyhatjuk leperegni anélkül, hogy bucsut ne vegyünk tőled, s el ne panaszoljuk azoknak is, akik téged nem ismertek, vagy nem eléggé ismertek meg, hogy ki voltál nekünk? kit vesztettünk el benned?

Azt, hogy mély tudású jogász, szeplőtlen jellemű bíró voltál, pályafutásod tanúsítja, az a minden tiszteletre méltó eredmény, hogy minden külső, tehát illegális közrehatás nélkül, pusztán a magad erejéből magas méltóságot értél, az ország legnagyobb vidéki törvényszékének elnöke voltál.

Tudnia, s ha nem tudja, éreznie kell mindenkinek, hogy a te pályafutásod nem a mindennapi emberek pályafutása. Mi nem is ezt, mi azt szeretnénk elmondani itt, amit csak munkatársaid és azok, akik közelebből megismerhettek, tudnak rólad, hogy ennek a megkülönböztetett állásnak a betöltése körében kifejtett működésed gazdag lelkednek mily titkos zugait világította meg előtűnk.

Csak mi tudhatjuk, hogy mily aggodó körültekintéssel igyekeztél azon, hogy a náladról kisebbek és még kisebbek jogos érdekei sérelmet ne szenvedjenek.

Csak mi tudjuk, hogy mily szeretettel karoltad fel az eseteket ügyét.

Hogy mily fanatikus hittel és energiával kerestél az igazságot, amit erős hited szerint a jó bírónak hivatásához illő tudás mellett erős akaratú és kitartással meg kell találnia.

Csak mi tudjuk, hogy nemesen érző szíved mennyire fájt, ha úgy láttad, hogy valakit igazságtalanság ért, hogy mennyire igyekeztél azt enyhíteni, hogy mennyire tudtál örülni a mások apró örömein.

Csak mi tudjuk, hogy azokon kívül, akik szívedhez legközelebb állottak, hogy mily jóságos volt ez a szív, milyen nyílt, egyenes volt a gondolkodásod, milyen emelkedett, milyen erős a közönségesen felül-emelkedő emberi értékekben való hited.

Gazdag ember voltál Bary József, gazdag voltál hitben, szeretetben, a mások becsülésében.

Képmutatás nélkül való igaz ember, jó ember voltál.

És ha a te hivatkozás nélkül való, nemesen egyszerű egyéniséged betöltve látta is talán vágyait azzal a bizalommal és azzal az elismeréssel, a mit a legfelsőbb kegy sugárzott rád, ha az a lelki nyugalom, amit a becsületesen végzett munka tiszta öntudata kölesönöz, a te meggyőződésed szerint elengedő jutalom volt is, most e szomorú órában el kellett mondanunk ezeket neked. Kellott, mert úgy érezzük, hogy adósid maradtunk, s azok is maradtunk most már, mikor csak könnyeinkkel tudjuk megköszönni a te irántunk való jóságodat, mikor csak szerény szavakkal és csak koporsód előtt tudunk kifejezést adni annak, hogy nemcsak tiszteltünk, de szerettünk is, hogy megértettünk és megbecsültünk.

A birói pálya nem az az életpálya, ahol az elismerés virágai gazdagon teremnek.

A mi mezőnkön sem érnek kalászok, a mi aratásunk is — ha kegyes hozzánk a sors — legfeljebb egy marék virág.

Hogy mégis egészen adósid ne maradjunk, egy marék virágot adunk neked utra- valóul, hiúságos világ csinált virága helyett, szeretetünk és nagybecsülésünk szerény virágaiból font koszorút teszünk koporsódra.

Pihenj alatta békén, kicsinységükben is nagy emberi igazságok fáradhatatlan keresője. Isten veled!

A gyászmenet ezután végig vonult a Rákóczi-uton, az olaszii temetőbe. A temetőn keresztül a koporsót az elhunyt bírótársai vitték a megásott sirig, ahol még egy utolsó istenhozzádot mondtak a szeretett pályatársnak. A sirnál Dankó Sándor ref. segédlelkész megindító gyászimát mondott, melyet az elhunyt családjának fel-felcsukló zokogása kísért végig.

A sirt teljesen elborította a koszorúk tömege, kifejezvé az elhunyt iránt táplált mély szeretetet és tiszteletet. A koszorúk feliratai a következők:

Felejtethetlen jó Férjének — Anna. Drága jó Apánknak — Zoltán és József. A legjobb Apának — Olga. Málka, Berta és Gusztáv — Józsinak. Isten veled Lenke — szerető Margitja. Tordai Molnár Géza és neje — a szeretett jó barátnak szeretettel. Gálbory József és neje — az igaz barátnak. Dr Szegedy József és neje — utolsó üdvözlétül. Legmélyebb részvétünk és hálánk jeléül — a Vörös-Kereszt Jobbkéz osztálya. Mártonffy Bogdán és neje — Igaz barát emlékének. Kérchy Péter és neje — utolsó üdvözlétül. A nagyvárad kir. ügyészség — Fájdalmas részvétellel. Szeretett elnökének utolsó üdvözlétül — A nagyvárad kir. törvényszék és a kerületéhez tartozó kir. járásbírók bírói és tisztviselői kara. Dr Vinnay és neje — Öszinte tisztelete és részvéte jeléül. Kovásznay Marcel és neje — Tisztelete jeléül. A nagyvárad kir. ítélőtábla és kir. Főügyészség — utolsó üdvözlétül. Felejtethetlen jó barátnak — Károly és Nina. Felejtethetlen főgondnokának — Tisztelete és hálája jeléül — a Nagyvárad ref. egyházközség. Felejtethetlen gondnokának kegyelete jeléül — bihari ref. egyházmegye közönsége. Dr Várnai Ferenc és családja — Öszinte részvétellel. Felejtethetlen választmány tagjának — a nagyvárad Vörös-Kereszt Egylet. Jakab Mihály és neje — Mély tisztelettel. Hubérték — a legjobb barátjuknak.

A rendkívüli díszes temetést Weiszlovits Adolf és fia első nagyvárad temetkezési vállalata a legnagyobb pontossággal és elismerésre méltó figyelemmel rendezte.

A kir. ítélőtábla részvéte.

A kir. ítélőtábla impozáns részt vett abban a mélységes gyászban, mely az igazságügyet Bary József halálával érte. Dr Lábán Lajos táblaelnököt a legmelegebb barátság fűzte az elhunytéhoz, akinek működését is alkalma volt megismernie. A kir. tábla küldöttsége az első volt, mely dr Lábán Lajos elnök vezetésével részvétét fejezte ki a mélyen sujtott családnál, ugyancsak az elnök vezetése mellett impozáns számmal, testületileg vett részt a temetésen. Megjelentek a tábla részéről: dr Lábán Lajos elnökön kívül Kepes Miklós, Fekete József, Böhm Jenő, Gálbory József, dr Csulyok Béla, dr Szegedy Lajos, Hubay Lajos, dr Bazala Béla, Korn Lajos, Vámosy Mihály, Domokos László táblai bírák, nemkülönben teljes számmal a segéd- és kezelő személyzet tagjai.

A Vörös-Kereszt munkában.

Az egyesület választmányi ülése.

A nagyváradai Vörös Kereszt Egyesület választmánya tegnap délután ülést tartott, amelyen érdekes s az egyesület hatalmas jótékony működését felölelő s feltűnő érdekes dolgokat tárgyaltak.

Hlatky Endre főispán elnöke alatt Pally Lajosné, dr Fráter Imréné, Tatár Zoltánné, Buzássy Albertné, dr Gyöngyössy Istvánné, Petry Gyuláné, dr Vueskics Gyula, dr Fráter Imre, Hofbauer Pál, dr Mayer László, Tatár Zoltán, dr Gyöngyössy István voltak jelen.

Tudomásul vették dr Fráter Imre ügyvezető alelnök bejelentéseit az adományokról, az egylet kiadásairól. A tüdővész ellen védekező egyesület átadta szanatóriumát tüdőbeteg katonák ápolására. Tegnap nyílt meg a szanatórium s 80 beteg katonát ápolnak. Egyes cikkeket a Vörös-Kereszt szerzett be, 960 korona értékben. A Tisza Kálmán-téri kórház részére 300 korona havisegélyt adnak. A központi konyha részére 5200 kor. kifizetett az egyesület. A központi konyha bevétele 6466 korona, kiadása 5998 korona volt. Elkészített 36665 adag ebédet s egy adag ételt 16 fillérbe került, nem számítva természetesen a természetbeni adományokat.

Dr Fráter Imre indítványára, tekintve a mostani nagy drágaságot, a központi konyha fenntartási költségeit a havi 1800 koronáról 2000 koronára emelték.

Ezután jelentést tettek a Vörös-Kereszt javára rendezett mulatságok jövedelméről. A június 9-iki virágünnepély 4151 koronát, a Sursum corda-hangverseny 1076 koronát jövedelmezett. Ezen szép eredményért Pally Lajosnénak hálás köszönetet és elismerést szavaztak s kérték, hogy jövőben is az eddigi odaadással buzgalkodjék.

Dr Fráter Imre jelentést tett a Félix-fürdőben a beteg katonák elhelyezéséről. 140 ágyat rendeztek be a katonák részére és 40 ágyat tisztek részére. A temesvári parancsnokság azonban törölte a tisztek elhelyezését. Az egyesület így a katonák számát fel-emelte. Továbbá a fürdő bérlője felajánlotta még a Bihar szállót a katonák részére s így az egyesület állandóan ezután 200 beteg katonát helyez el a Félix-fürdőben.

Kapcsolatosan felemlítette, hogy a fürdőben levő katonák felügyeletét Fischer Emil őrnagy látja el nagy gondnal s a beszerzendő Zander svédturnát, mint gyógyító, eszközt is ő fogja kezelni.

Dicséretesen kiemelte a katonák ellátása és élelmezése körül nagy buzgalommal működő apácák tevékenységét, aminek köszönhető a jó koszt, amelyet a nagy takarékosság mellett adnak a katonáknak. A katonáknak gyógyulása bámulatos eredményeket mutatnak.

Az apácáknak működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Helyeslőleg vették tudomásul, hogy holnap után, vasárnap a fürdőben gondozott betegek hangversenyt rendeznek. Erről lapunk más helyén emlékezünk meg részletesen.

Ezután beszámoltak arról az óriási munkáról, amelyet az egyesület fehérenemű osztálya kifejtett.

A rokkant katonákat gyámolító hivatal felhívására megalakítják a rokkant bizottságot s megbízták dr Fráter Imrét és dr Gyöngyössy Istvánt, hogy kérjék fel a vár-

megyét és várost, hogy a megalakítás tárgyában tartandó értekezletre tagokat küldjenek ki. Az egyesület részéről az értekezletre dr Fráter Imre, dr Vueskics Gyula, dr Gyöngyössy István, Tatár Zoltán és Hofbauer Pál küldettek ki. A bizottság feladata az lesz, hogy a rokkant katonákat polgári foglalkozáshoz juttassák.

A hadbavonuló menetszázadoknak adandó szeretet-adományok gyűjtésére felkérlik a községek lelkészeit és jegyzőit. Az egyes községekben kocsikkal gyűjtik előre megállapított időben az adományokat.

A vasuti nyugvó állomás eddigi orvosa dr Waldmann Béla más katonai szolgálatra osztatván be, helyette dr Nagy Ignác látja el a nyugvóállomás orvosi teendőit.

Tudomásul vették az ügyvezetőelnök bejelentését, hogy augusztus 18-án nagyobb szabású népiünnepélyt rendez az egyesület, a lövészárok teljes és hű bemutatásával. A lövészárok konyhájában előkelő hölgyek készítik és árulják az étkeket.

Végül Hofbauer Pál pénztárnok terjesztette elő az egylet számadásait. Az egyesület vagyona 46918 korona.

Magyarország közegészségügye.

Biharmegye és Nagyvárad a miniszteri jelentésben.

A belügyminiszteriumban most készültek el Magyarország közegészségügyi viszonyairól készített statisztikával. A nagyszabású munka a közegészségügy minden aprólékos részletére kiterjed s általában, ha összehasonlításokat teszünk a bemutatott számos szlopok között, megállapíthatjuk, hogy az ország közegészségügye 1913-ban kedvező volt. A népesedés növekedett. Növekedés mutatkozik minden téren. Egyetlen egy rovat, az orvosok rovata tüntet fel nagyon csekély számot.

A statisztikából egyes érdekesebb tételeket alább közöljük:

Az ország népessége 1910-ben 20,886,487 volt. 1913-ban 21,409,716-ra emelkedett ez a létszám. A népesedés növekedése tehát kielégítő volt.

Házasságot 195,030 esetben kötöttek. A születések száma 735,626 volt. A népességhez arányitva a születések 40 ezreléket tesz ki. Biharmegyében bár a születési eseteknél és mutatkozik mégis az országos statisztikában a szaporodás tekintetéből a legjobb vármegyék közé van sorozva, mert az esés dacára is túl haladja a 40 százalékat.

A halálozás száma Magyarországon 500,875-öt tesz ki.

A születési eseteknél érdemes megemlíteni, hogy míg Biharmegyében a házasságon kívüli születések számaránya csak 12,06 százalék, addig Nagyváradon a százalék 19,01-et tesz ki. Jellemző Nagyváradra, hogy ezzel a százalékkal az egész országban ötödik helyen áll. Elsők Budapest és Zágráb 27,02 százalékkal. Kassa 23,08 százalékkal, Kolozsvár 21,08 és Temesvár 20 százalékkal.

Biharmegyében ezen a téren igen lényeges javulás mutatkozik. Mert míg az előző években a törvénytelen házasságok száma 30 százalék volt, addig most egyszerre 12,06-ra esett. E rendkívüli nagy javulás elsősorban Verner Kálmán vármegyei érvelési elnöknek érdeme, aki a vadházasságok törvényesítése körül igazán sikeres munkát fejt ki.

Végül meg az orvosi kara érdeklő leg-

jobbán a közegészség ügyet. Az egész ország területén összesen 6182 orvos működött 1913-ban. A legtöbb orvos ezek közül Budapesten működött. Bár az orvosok létszáma igen kevés, mégis 200-al javult az előző évi számhoz képest.

Az érdekes statisztikát tegnap küldte meg a miniszter Fráter Barnabás alispánnak.

A közlelmezés biztosítása.

A gabona beszerzésének feltételei.

Értesitem a város közönségét, hogy a m. kir. kormány 2072/1915. M. E. számú rendeletével az 1915-ik évi buza, rozs két-szeres, árpa és zab termést zár alá vette.

Zár alá vétel alatt azt kell érteni, hogy fenti terményeknek árusítása és egyébként való forgalomba hozatala csak a miniszterium rendelkezései értelmében és az általa megállapított feltételek mellett történhetik.

A termelők tehát az 1915-ik évi terményeikkel szabadon nem rendelkezhetnek, azokat tetszésük szerint fel nem használhatják és csakis a rendeletben megnevezett vásárlásra jogosítottaknak adhatják el.

Mindazonáltal a termelő a zár alá vett termésének azt a részét, amelyet saját házi és gazdasági szükségletére magának megtarthat erre a célra szabadon felhasználhatja.

A saját házi és gazdasági szükséglet megállapításánál csak a jövő 1916-évi augusztus hó 15-ik napjáig terjedő időt lehet számításba venni.

Külön rendelet fogja meghatározni, hogy a termelő saját mezőgazdasági, szeszfőzés és más üzemében a zár alá vett terméssel mennyit dolgozhat fel.

E kormányrendelet 4 §-a szerint a termelő házi szükséglete címén 1916-ik évi augusztus hó 15-ik napjáig terjedő időre az említett gabonaneműekből összesen fejenként és havonként 18 kilogrammra, más fajtájú pedig fejenként és havonként 10 kilogrammra tarthat igényt.

Az a termelő tehát, akinek saját házi és gazdasági szükségletét saját termése nem fedezi az 1915-ik évi szeptember hó 15-ik napjáig 18 kilogramm, a nemtermelő pedig 10 kilogramm gabona mennyiséget jogosított fejenként és havonként annak a törvényhatóságnak a területén ahol állandó lakása van, bármely termelőtől megvásárolni.

Tekintettel arra, hogy a városi hatóságoknak képezi feladatát miszerint a város lakosságának a jövő termési évre való gabona szükségletét megállapítsa s egyszersmind biztos tájékoztatást szerezzen afelől, hogy kik nem fognak 1915 szeptember hó 15-ig a jövő évi gabona szükségletük beszerzéséről saját maguk előre gondoskodni, ennél fogva egy összeírás válik szükségessé. Ez összeírás a városi tanítói kar közreműködésével folyó hó 17-én veszi kezdetét. Az összeírás háziról-házra járva bejelentő lapok kitöltésével történik, még pedig oly képen, hogy minden Nagyvárad város területén lakó családfő vagy önálló háztartással bíró személy a következő három kérdésre nézve fog megkérdezteni:

1. Gondoskodott-e már a maga és családtagjai részére egy évre való gabonane-műről? mily mennyiségben?

2. Ha még nem gondoskodott fog-e okvetlen gondoskodni folyó évi szeptember hó 15-ig 1 évre terjedő időre? mily mennyiségben?

3. Ha nem tud, vagy nem akar egy évre előre gondoskodni, hány tagu családja részére kívánja a hatósági gondoskodást?

Az összeírók mindenkit saját lakásukon fognak felkeresni, de mivel előreláthatólag egyesek nem lesznek otthon találhatóak, ezek részére a bejelentő lapok a háztulajdonosnál, vagy házmesternél fognak hagyatni, azzal a

kötelezettséggel, hogy mindenki köteles azokat legkésőbb 24 óra leforgása alatt pontosan kitöltve a városi közlélmészési ügyosztálynál (Városház, földszint, 9.) benyújtani. Ha nem talán egyesek folyó hó 22-ik napjáig ily bejelentő lapokat nem töltöttek volna ki, vagy egyáltalán nem kaptak volna kézhez, azok saját érdekükben folyó hó 24-én jelentkezzenek a városi közlélmészési ügyosztálynál.

Figyelmeztetem a város közönségét, hogy ezen összeírási művelet csak egyszer, folyó hó 17-étől 24-ikéig fog történni és ennek folytán mindenki tartsa kötelességének bejelentését megtenni, mert mindazok, akik ezt elmulasztják, azok közé fognak felvétetni, akik vagy gondoskodtak vagy pedig okvetlen gondoskodni fognak maguk és családjuk gabonaszükségleteiről s így a városi hatóság gondoskodására nem számíthatnak.

Nagyvárad, 1915. évi július hó 16-án.

Lukács Ödön,
főjegyző.

A lábbadozó betegek vasárnapi hangversenye.

Már megemlékeztünk azon hangversenyről, melyet a Vörös-Kereszt Egylet választmányára rendez vasárnap délután a szegény sebesült katonák javára a Félix-fürdőben. Hisszük, hogy a nemes csl meg fogja kapni a megérdemelt sikert, hisszük, hogy Nagyvárad egész uri társadalma támogatni fogja a lábbadozó sebesültek törekvését. A hangverseny számjainak legnagyobb részét a gyógyuló sebesültek fogják előadni nemesszívű urhölgyek közreműködésével. A sikeresnek ígérkező hangversenynek, amely a szabadban lesz megtartva, a következő a teljes műsora:

1. Föl a szent háborura, éneklí a katona dalárda.
2. Nábob fia, Sas Edétől; szavalja Máthé Lajos önkéntes.
3. Vadászkiáltó-szó, Metzinger Mihály gyalogostól.
4. A király imádkozik, melodráma, szavalja Toperczer Andor önkéntes, zongorán kíséri Komzsik Bözsike urleány.
5. Tárogató-szó, előadja Nagy Sándor honvéd.
6. Horvát dalok, éneklí a horvát katonák.
7. Klarinét-utánzat Pleiser József tizedestől.
8. Dal a hercegnőről, éneklí Komzsik Ida urleány.
9. Vihar a levelet ide-oda fujja, éneklí a katona dalárda.
10. Lieb Mich n. die Well ist mein. Éneklí Schwarz Manó, hegedün kíséri Hans Lang.
11. Tovaszálló felhők. Éneklí Boruss Sándor hadapródjelölt.
12. Magyar dalok. Éneklí Dénes Imrené és Toperczer Elza urhölgyek.
13. Amerikai vásár.
14. Himnus. Éneklí a katona dalárda.

Kedzete délután 6 órakor.

Kedvezőtlen idő esetén az előadás következő vasárnap tartatik meg.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbeesülhetetlen az **YPO** krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13-02.

Az élelmiszerek hatósági ára a nagyváradai piacon.

Nagyvárad város tanácsának az 1914. augusztus hó 5-én kelt 5600 B. M. számú körrendeleten alapuló határozatához képest és az ezzel nyert felhatalmazás folytán az élelmiszereknek a város területén az 1915. évi júl. hó 16., 17. és 18-án követelhető árait az alábbiakban közlöm:

Tojás és tejneműek:

- 1 darab tojás 12 fillér,
- 1 liter tej 34 fillér,
- 1 liter tejfel 1 korona 40 fillér,
- 1 kiló vaj 5 korona 60 fillér,
- 1 kiló tehénturó 1 korona 30 fillér,
- 1 kiló juhturó 2 korona 40 fillér.

Zsir és szalonna:

- 1 kiló sertés zsír 4 korona 70 fillér,
- 1 kiló zsirszalonna 4 korona 10 fillér,
- 1 kiló háj 4 korona 50 fillér.

Husfélék:

- 1 kiló marhahus 4 korona 80 fillér,
- 1 kiló borjúhús hátulja 5 korona,
- 1 kiló borjúhús eleje 4 korona 60 fillér,
- 1 kiló sertéshús 4 korona,
- 1 kiló növendék hus 4 kor 40 fill.

Baromfi (éiő):

- 1 pár csirke (rántani való) 3 korona,
- 1 pár csirke (sütni való) 5 korona,
- 1 pár ruca (hízott idei) 8-9 korona,
- 1 pár ruca (sovány) 6-7 korona,
- 1 pár liba (hízott idei) kilogrammonként 2 korona 80 fillér.
- 1 pár liba (sovány idei) 8-9 korona.

Száraz főzelék:

- 1 liter borsó 80 fill.,
- 1 liter bab (fehér) 80 fill.,
- 1 liter bab (tarka) 70 fill.,
- 1 liter köleskása 80 fillér.

Zöldségek:

- 1 fő fejes saláta 2 fill.,
- 1 csomó retek 6-8 fill.,
- 1 darab karalábé 2-4 fill.,
- 1 csomó zöld hagyma 6-20 fill.,
- 1 csomó sárga répa 8 fill.,
- 1 csomó petrezselyem 8 fill.,
- 1 drb. ugorka (salátának való) 4-10 fill.,
- 1 kiló zöld bab 32 fill.,
- 1 liter zöld borsó 50 fill.,
- 1 kiló új burgonya 24 fill.,
- 1 kiló ó burgonya 10 fill.,
- 1 csomó podluka levél 2 fill.,
- 1 liter pöszméte 30 fillér.
- 1 drb. tök 16-40 fill.

A felsorolt élelmiszerek árának ennél magasabban való megszabása az 5600/1914. B. M. számú rendelet 1. §-a utköző kihágási cselekménynek fog tekintetni s feljelentés esetén a rendelkezés megszegője ellen a kihágási eljárás meg fog indíttatni.

Az említett rendelet 4. §-a alapján a kihágás büntetése 15 napig terjedhető elzárás és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés.

Tudomására hozom a vevőközönségnek, hogy azon árusító ellen, aki az előbb felsorolt élelmiszerek árait június 24., 25., 26. és 27-én az előbb megállapított árnál magasabb összegben szabja meg, a feljelentést a piacon szolgálatot teljesítő rendőrközögek bármelyikénél megteheti.

Nagyvárad, 1915. évi július 15-én.

Lukács Ödön s. k.
polgármester helyettes.

..HIREK..

A hősi halált halt joghallgatók.

A kir. katolikus jogakadémia dékáni hivatala fölkérésére kénytelenek vagyunk a Szabadság július hó 13-i számában a harctéren hősi halált halt joghallgatókól megjelent cikk két pontjához kiigazító megjegyzést fűzni.

Mindjárt az elején azt a kijelentést kockáztatja meg a cikk, hogy adatait általában a kir. katolikus jogakadémia almanachjából merítette. Ez annál kevésbbé felel meg a valóságnak, mert az *Almanach még meg sem jelent*. De ezen formai okból eltekintve, tárgyi szempontból is távol állanak a leközölt adatok, azokból, a melyek a kir. jogakadémia dékáni hivatalának rendelkezésére állanak és a melyek kéziratban készen nyomtatásban való megjelenésre várnak.

Ezek előre bocsátása után az egyes adatok közül a hozzátartozók megnyugtató érdeklődésében csupán egyet emelünk ki.

Az esetek között szerepelteti a „Szabadság” Gera Sándor joghallgatót is, akiről pedig általánosan tudott dolog, hogy csak orosz fogoly.

Szóvá kellett tenni a „Szabadság” közleményét főként azért, nehogy az illetékes helyről szerzett informáltság titulusa alatt megbízhatatlan hírek bolygassák meg a különösen is aggodalommal kelt hozzátartozók lelki egyensúlyát.

* **Dr. Kollányi Ferenc kinevezése.** A király folyó évi június hó 26-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával Kollányi Ferenc nagyváradai kanonok, jaáki apát, pápai praelatust a hiteles helyi levéltárak országos főfelügyelőjévé további három év tartamára folytatólagosan kinevezte.

* **Előléptetés a hadseregben.** Ő császári és apostoli királyi Felsőge Fehér Adolf és Tóthfalussy Ödön 37 ik gyalogezredbeli, Georgievits Teodor 70 ik gyalogezredbeli és Uber Károly 101. gy. e.-beli tartalékos hadnagyokat tartalékos főhadnaggyokká nevezte ki.

* Rendkívüli városi közgyűlés.

A gabona- és liszt-ellátásnak a város közönség részére való biztosítása tárgyában Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága akként határozott, hogy végleges megállapodás céljából rendkívüli közgyűlést tart. A fontos kérdésben holnap, szombaton lesz a rendkívüli közgyűlés, amelyre nézve a következő meghívót bocsátotta ki:

Valamennyi Bizottsági tag urnak! A közlélmészési kérdésében tett tanácsai előterjesztés tárgyalása végett főispán ur Öméltósága a folyó évi július hó 17-ik szombat napjának d. u. 3 órájára rendkívüli közgyűlés összehívását rendelte el. Erre a közgyűlésre bizottsági tag urat tisztelettel meghívom. Nagyvárad, 1915 július hó 15. Rimler Károly polgármester.

* **Katonai kitüntetések.** A király Pichler Nándor 101. gy. e.-beli századosnak a Ferenc József rend lovagkeresztjét a katonai érdemkereszt szalagján adományozta. Egyben elrendelte, hogy Macher Jenő 101. gy. e.-beli főhadnagynak, Petrasch Gusztáv és Hudler Emil 19. t. tüzérezredbeli századosoknak és Konakovics Emil 101. gy. e.-beli századosnak a legfelső dícsérő elismerés tudtul adassék.

*** Nyári hivatalos órák a városnál.** Nagyvárád város a tegnapi délután tartott tanácsülésén elhatározta, hogy tekintettel a rekkenő hőségre és arra, hogy a tisztviselők az idén nyári szabadságot nem élvezhetnek, beállítja a szokásos nyári hivatalos órákat. Eszerint a városnál f. hó 16-ikától kezdve a hivatalos órák d. e. fél 8-tól d. u. 1 óráig tartanak; a rendőrségen és a polgármesteri hivatalnál délutánonként ügyeltesek lesznek.

*** A pápa az ellene indított hajszáról.** Luganóból jelentik nekünk: Stecchetti író, aki már több ízben izléstelen hangon támadta a pápát, nemrégiben verset írt ellene, a mely nagy mebotránkozást keltett. A lapok nyilvánosságra hozzák a bolognai érsek és a novarai, velencei, trevisi, turini és firenzei püspökök hódoló iratait, melyeket a pápának átnyújtva, tiltakoztak ez ellen a nagyfokú brutalitás ellen. A pápa így válaszolt a bolognai érseknek: Nem tagadjuk, hogy ezek a rímek mély fájdalmat okoztak atyai szívünknek s ez a fájdalom annál keserűbb volt, mert a gyalázkodás Bolognából jött, melyet mindig szeretettel őrzünk gondolatainkban. Természetesen nem lesz nehéz különbséget tenni Szent Petroniusz védetteinek igaz leszármazói és a között az ember között, a ki soha nem dicsekedhet azzal, hogy igaz fia a nemes városnak, mely minden időben magasra tartotta a kultura fátylát s tiszteletreméltó hagyományait hiven őrizi. — Hasonló levelet írt a pápa Maffi kardinálisnak, a híres pisai matematikusnak: A liberális lapok megjegyzés nélkül közlik a katolikus tiltakozásokat. Az II Pensiere Militare című katonai lap pedig kiállítja a klérusnak és a katolikusoknak annak bizonyosságát, hogy hitüket és hazájukat egyforma melegséggel, hévvel szolgálják. A nemzet nem fojta magát az ugratóktól félrevezetni, kik neki beestelenséget és kárt okoznának.

*** A biharmegyei közkórház ügye.** Lapunk szerdai száma egy közleményt hozott a biharmegyei közkórház két hetesének garázdálkodásáról. Ez ügyben a kórház megtartotta a vizsgálatot s a két garázdálkodó hetest azonnal elcsapta. Az esethez tartozik az is, hogy a két hetesnek most kellett katonai szolgálatra bevonulni s az vitte rá őket, hogy többet ittak a kórházban. Ami pedig a hullával való bánásmódot illeti, erre a kórház azt a felvilágosítást adta, hogy a hullát a két hetes egy zárt hullaszállító kocsihoz vitte le, részek voltak, de a hullá is nehéz volt, s azért többször letették. Ez nem történt ugyan valami gyöngéden, de a hullá a hullaszállító ből ki nem esett. A betegápoló apáca ezért szólt rá a hetesekre, akik erre valóban szidalmazták az apácát. Mint említettük, a két hetest azonnal el is csapták. A kórház a háborus időben a legalkalmatlanabb embereket kapja heteseknek, de kénytelen őket alkalmazni, mert nincs más. Mostantól kezdve arra a szolgálatra is, melyet ezelőtt hetesek végeztek, őket fognak alkalmazni, mert alkalmas heteseket ma nem lehet találni.

*** Adományok.** Hátsz Flórián és neje, Egre Jozefa 20 K-át, Buchter Jánosné pedig 10 koronát küldött szerkesztőségünkbe koszorúmegváltás eimen Hosszu Kelemenné két árvája részére. Ez adományokat illetékes helyére juttatjuk.

*** Nem szabad Nagyváradra hozni a kolerás betegeket.** A vidéki hatóságok sajtóságos és a közre veszedelmes szokásokat vették fel az utóbbi időben. Ha valahol kolerában betegedett meg valaki, azt azonnal szekérre pakolták és járáson, falvakon keresztül egyenesen Nagyváradra szállították őket. Ezzel a szállítással természetesen a fertőzés veszedelmének van kitéve az egész vidék ahol a beteget elszállítják. Nehogy a jövőben is fenmaradjon ez a veszedelem Fráter Barnabás alispán tegnapi rendeletet adott ki, melyben szigorúan megtiltja a kolerás betegeknek más vidékre való szállítását. A járványos betegek elszállításáról minden esetben maga a község köteles gondoskodni. Ha még egy esetben előfordul kolerás beteg szállítása, az illető előjáróság ellen fegyelmi vizsgálatot fognak indítani.

*** A központi hatalmak hadifoglyainak statisztikája.** A Németországban és Ausztria-Magyarországban június 15-én a foglyok száma pontosan 1.610.000 volt. Ez a szám az egyes ellenséges államok között a következőleg oszlik meg: Orosz hadifogoly van 1.240.000, francia 155.000, szerb 50.000, belga 41.000 és angol 24.000. — Az oroszok száma azóta is emelkedett Przemysl, Stry és Lemberg elfoglalása által legalább 80.000 emberrel. Az elfogott katonák számadatai alapján felállíthatjuk a mérleget, hogy az ellenséges államok milyen arányban vettek részt a háboruban. Anglia az utolsó helyen van. Az angol hadifoglyok száma alig éri el a franciáknak 15 százalékát, habár az egyesült királyságoknak 42,2 millió lakója van, Franciaország 39,6 millió-jával szemben. Az elfogott 24.000 angol nincs 2 százalékka sem az orosz hadifoglyok tömegének, pedig a brit világbirodalom 400 millió ember felett ur, míg Oroszország összes lakosainak száma 170 millió.

*** Pályázat hordók szállítására.** A temesvári katonai hadbiztosság ezer (1000) drb., esetleg nagyobb mennyiségű, 30—36 liter irtartalmu és mintegy 9 kilogramm súlynak megfelelő hordó szállítására pályázatot hirdet. A pályázat részletes feltételei a kamarai irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Megjegyezni kívánjuk, hogy tekintettel a szállítási idő rövidségére, a pályázatok legkésőbb f. évi július hó 20-ig adandók be a nevezett katonai hadbiztossághoz. Nagyvárád, 1915 július hó 9-én. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara: Dr. Moskovits József s. k., elnök. Dr. Sarkadi Lajos s. k., titkár.

*** Érdeklődők** szives tudomására, hogy itthon vagyok özv. Dr. Deákné Zsuzsa fogtechnika Nagyvárád, Kossuth u. 2.

*** Forolin** biztos és gyors hatású háziszser kéz- és lábizzadás ellen üdít! szagtalan! nem zsiros! nem ragad! Ára 1 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B. Rimanóczy palota.

*** Aszódinál** a katonaság az egész vonalon vásárol csokoládét, kávé, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát, szardiniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépek, hol a hus drága, ajánlok friss sósheringet nagyban is, raktáron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tapió, egyidejűleg ajánlom Aszódinál reklám kész darált kávémat, negyedikül 85 fillér. A vásárló közönséget meghívom augusztus 1-jei vásárlásra, az árak a régié. Aszódinál Mihály Sas palota, Kossuth-utca, Telefon 635. szám.

*** Dusafalva** község határában 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

*** Élet a Püspök-fürdőben.** Azt hittük, hogy a mostani háborus viszonyok teljesen megbénítják az idejű fürdőszezont, azonban azt látjuk, hogy a régi híres Püspök-fürdőt ez évadban is tömegesen keresi fel a közönség, hogy a kitűnő gyógyviz áldásos hatását kihasználja. Naponkint telt vasúti kocsik szállítják ki a közönséget s az állandó vendégek is sokan vannak. A pompás uszoda is sok közönséget vonz. Dancs János fürdőbérlet mindent elkövet, hogy vendégei a legnagyobb kényelmet feltalálják a szép fürdőhelyen s azoknak szórakozásáról is gondoskodik. A fürdőben kitűnő zenekar: Belényesi Dankó Pali kitűnő bandája játszik.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B.

*** Egy két hold nagyságu** kert egyben, vagy részletekben bármilyen célra közel mind a két piachoz jutányosan kiadó, november 1-től. A kerthez egy kis lakás is van. Cim a kiadóban.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsu-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezni a Gazdasági és Iparbanknál.

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél Szent János-utca 3. szám.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. szám alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezni a Polgári Takarékpénztárnál.

x Kiadó lakások. Ősi-tér 14. szám alatt két üzemhelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzemhelyiség azonnal kiadó. Értekezni a Polgári Takaréknál.

*** Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 3. szám alatt ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatt irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

Tanulóleányok
felvétetnek
a Szent László-nyomda r. t.-nál
Szilágyi Dezső-utca 5.

IRODALOM

A „Vasárnapi Ujság” július 11-iki száma galíciai győzelmes harcainkból közöl sok képet. Ezek egy része a visszahódított Przemyslből és az ottani életről mutatott érdekes részleteket és pillanatokat, másik része pedig vitéz csapatainknak Lembergbe, Galícia fővárosába való bevonulása alkalmával készült. Rendkívül érdekes képeket közöl e szám a dardanellai harcokról, közölve egy

sereg elsüllyesztett ellenséges hadihajó kését is, továbbá a nyugati harctérről a németek harcaiból. Szemere György „Két leány” című regényének és Strug András „Egy bomba története” című regényének folytatását közli e szám, melynek tartalmát még sok érdekes aktuális kép és cikk egészíti ki s a rendszeres heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték. Halálozás stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem u. 4)

Legujabb táviratok.

3668 francia fogoly.

Nyugati hadszíntér.

Berlin, július 15. A nagy főhadiszállás jelenti:

Dél Flandriában Vytchaetól nyugatra sikerült aknaroobantásokat végeztünk.

Souckes vidékén a franciák különböző helyeken részben nagy erővel támadtak, de mindenütt visszavertük őket.

Champagneba a Benseur majorban egy ellenséges kézi gránát támadás aknatüzünk következtében nem volt keresztülvihető. A franciák tegnap az éjszakába is benyúló ismételt kísérleteket tettek, hogy az argonnei erdőben elfoglalt állásokat visszahódítsák. Támadásaik nagy tömeg löszér felhasználása és erős ujjonnan odavezényelt csapatok harcra való ellenére is megtörték a megingathatatlan német arcvonalon. Sok helyen elkerekedett kézigránát harcra és kézitusára került a sor. Az ellenség szokatlanul nagy veszteségekkel fizette meg az eredménytelen erőfeszítéseit.

A francia foglyok száma 68 tisztre és 3668 közemberre emelkedett. Csapatunk sikere annál figyelemre méltóbb, mert a foglyok egybehangzó vallomásaik szerint a franciák nemzeti ünnepi napjára július 11-ére az argonnei arcvonaluk ellen nagy támadást készítettek elő. Az Argonnektól keletre is élénkebb volt a tevékenység. A malancurti erdőben az ellenség támadási kísérleteit támadásunk tüze megakadályozta. A Bois de Pretrében egy francia előretörést állásaink előtt a franciák nagy veszteségei mellett összeomlott.

Egy francia repülőgépet Souches mellett állásaink átröpülésekor eltaláltunk. Lángolva esett le az ellenséges vonalba, egy másikat Hennin Lietcirenál lelőttünk, a vezető és megfigyelő sebesülten fogságunkba került.

Győzelem az oroszokon.

Keleti hadszíntér.

A Vindau mellett Kursanitol lefelé kisebb ütközetekben két tisztet és 425 közlegényt fogtunk el.

A Nientől délre Calvaria vidékén csapatunk elfoglalták Franciscovót és Ossovát. Bevettek több orosz előállást és heves támadásokkal szemben megtartották azokat. Suvalkitól északra az Olsamkai magaslatokat rohammal elfoglaltuk és 2 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Kolnótól délnyugatra Krasse falut elfoglaltuk, ugyszintén ettől a falutól délre és keletre és a Tartak—lipniki vonaltól délre levő ellenséges állásokat. 2400 fogoly és 8 géppuska jutott kezünkre.

Prasznisz vidékén a harcokat sikeresen folytattuk. Több ellenséges vonalat elfoglaltunk és megszállottuk magát Prasznisz városát is, mely február utolsó napjaiban heves

vetélkedés tárgya volt, és amelyet az oroszok erősen kiépítettek.

Délkeleti hadszíntér.

A helyzet általánosságban változatlan. (Min. eln. sajtóosztály.)

SPORT

A vasárnapi football-mérkőzések. Az aradi önkéntesek válogatott football csapata vasárnapi bemutatkozását nagy érdeklődés előzi meg. A NAC. csapata fokozott ambícióval készül felvenni a küzdelmet legujabb ellenfelével, mert a mérkőzés eredményéből mintegy következtetés lesz vonható az aradi és nagyváradi footballviszonyok erőkülönbségére. Az aradi csapatban csupa aradi fiú vesz részt, jobbjára az ottani vezető egyesület, az AAC. nevelői közül. A játékosok tegnap este tréninget tartottak, amikor is élénken kitűnt az a jelentős erő, amit az aradi csapat rezentált.

A NAC a szokott összeállításban fog szerepelni a csatársor azonban változást szenved, amennyiben a katonai szolgálatra bevonult Czuv helyét Jakab a csapat ismert kapusa fogja elfoglalni, kinek a csatár poszton is voltak már szép sikerei. E mérkőzés előtt az Ujvárosi válogatott csapat a NAC II vel játszik revansot. A mérkőzés a tüdőbeteg katonák szanatóriuma javára rendezetik leszállított helyárazatok mellett.

SZERKESZTŐI PÓSTÁJÁZÁS

X. Y. A vers őszinte érzelmekről tanuskodik, de egy nappal megkészt.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

14003—1915. sz.

Hirdetmény.

Az állami mértékhitelítő hivatal f. évi 186 számú megkeresése értelmében közhírré teszi, hogy Olasz városrész és a Szőlőhegyre nézve az 1915. évi időszakos mértékhitelítés a következő sorrendben fog megtartatni:

Az a. b. betűvel kezdődő nevek július 6-án cz. e. betűvel kezdődők július 7-én f. betűvel kezdődők július 8—9-én g. betűsök július 10-én h. i. betűvel kezdődők július 13-án k. betűvel kezdődők július 14-én és 15-én l. m. betűvel kezdődők július 16. 17. o. r. betűsök július 20. 21. s. sz. betűvel kezdődők július 22. 23-án t. z. betűvel kezdődők pedig július 24. 27-én.

Felhívom ennél fogva az olasz-i városrészben és a szőlőhegyen lakó összes kereskedők, iparintézetek és ipartelep tulajdonosait, hogy az időszakon hitelítésre kötelezett mértékeiket a fent jelzett napokon az Állami mértékhitelítő hivatalnál mutassák be, mert ellenkező esetben 200 koronától 800 koronáig terjedhető pénzbüntetés és 8 napig terjedhető elzárással büntetettnek.

Nagyvárad, 1915. június 26-án.

Rendőrfőkapitányság.

A várad-szöllősi róm. kath. plebánia

75 kat. hold tagbirtoka

mely 10—12 hold kaszáló kivételével kitűnő szántó föld, alsó részével a pece mellett $\frac{1}{4}$ órányira Nagyváradtól 1915. okt. 1-től hat egymás után következő évre felles művelés alá, vagy esetleg

haszonbérbe kiadó.

Felvilágosítással szolgál a várad-szöllősi plebánia hivatal.

Fürdői menetrend.

Napontai közlekedésre kijelöltettek Nagyváradtól a Püspök-fürdőig

a 7704-es Nagyváradról indul	d. e.	9.50
a 7708-as	"	d. u. 2.19
a 7710-es	"	d. u. 4.39
a 7704-es Püspökfürdőbe érkezik	d. e.	10.21
a 7708-as	"	d. u. 2.51
a 7710-es	"	d. u. 5.11

Püspök-fürdőtől Nagyváradig

a 7703-as Püspök-fürdőből indul	d. e.	10.59
a 7707-es	"	d. u. 3.29
a 7709-es	"	este 7.11
a 7703-as Nagyváradra érkezik	d. e.	11.31
a 7707-es	"	d. u. 3.57
a 7709-es	"	este 7.43

ezenkívül vasár- és ünnepnapokon közlekedni fog Nagyváradtól Püspök-fürdőig

a 7712-es Nagyváradról indul	este	8.10
a 7712-es Püspök-fürdőbe érkezik	este	8.49

és vissza Püspök-fürdőtől Nagyváradig

a 7711-es Püspök-fürdőből indul	este	9.29
a 7711-es Nagyváradra érkezik	este	9.57

Napontai közlekedésre kijelöltettek Nagyváradtól Féliksz-fürdőig

a 7724-es Nagyváradról indul	d. e.	10.01
a 7728-as	"	d. u. 2.30
a 7730-as	"	d. u. 4.50
a 7724-es Féliksz-fürdőbe érkezik	d. e.	10.33
a 7728-as	"	d. u. 3.03
a 7730-as	"	d. u. 5.23

Féliksz-fürdőtől Nagyváradig

a 7723-as Féliksz-fürdőből indul	d. e.	10.39
a 7727-es	"	d. u. 3.10
a 7729-es	"	este 6.59
a 7723-as Nagyváradra érkezik	d. e.	11.09
a 7727-es	"	d. u. 3.40
a 7729-es	"	este 7.32

ezenkívül vasár- és ünnepnapokon közlekedni fog Nagyvárad Féliksz-fürdő közt

a 7732-es Nagyváradról indul	este	8.31
a 7732-es Féliksz-fürdőbe érkezik	este	9.03

és vissza Féliksz-fürdőtől Nagyváradig.

a 7731-es Féliksz-fürdőből indul	este	9.10
a 7731-es Nagyváradra érkezik	este	9.40

Hirdetmény.

A m. kir. miniszteriumnak 2357/1916. M. E. számú rendeletét a hus fogyasztás korlátozásáról Nagyvárad város közönségével, tudomás és mihez tartás végett a következőkben van szerencsém közölni:

A magyar királyi miniszterium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912. évi XIII t. cikkett és a hadi szolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII-ik törvénycikket kiterjesztő 1914. évi LX ik t. cikk 4-ik §-a alapján a következőket rendeli:

1. §. Marhahúst, borjuhúst és sertéshúst a hét 2 napján é. p. kedden és pénteken akár nagyban, akár kicsinyben (adagokban) árusítani vagy egyébként forgalomba hozni tilos. Ugyanezek a napokon tilos fogadóban, vendéglőkben, egyleti jellegű és más étkész helyeken az említett húsnevekből előállított ételeket kiszolgáltatni.

Ez a tilalom nem vonatkozik a hus iparban előállított olyan álló képes huskészítményekre, amelyeknek előállítása hosszabb időt igényel és fogyasztása hosszabb időn át történik; nem vonatkozik továbbá a szarvasmarha, borju és sertés levágásából nyert és emberi táplálkozásra alkalmas melléktermékekre.

2. §. Husnak vagy hus ételeknek elárulására szolgáló üzletekben tilos az I-ső szakaszban meghatározott napokon az idézett szakasz tilalma alá eső hus vagy ételt az elárúsító helyiségben a közönség részére az átvételt, vagy elfogyasztást lehetővé tevő módon készen tartani.

3. §. Az I-ső szakasz rendelkezései alól kórházak és egyéb gyógyintézetek, valamint gyermeknevelő intézetek javára, közegészségügyi szükségesség alapján, a belügyminiszter kivételeket engedélyezhet.

4. §. A katonai igazgatás részére szállított hus kiszolgáltatása nem esik az I-ső szakasz tilalma alá.

5. §. Aki jelen rendelet 1-ső és 2-ik szakaszában foglalt tiltó rendelkezéseket megszegi, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1914. évi L-ik tc. 9-ik §-a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a székes fővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrség hatáskörébe tartozik.

6. §. A jelen rendelet minden községben (városban) a helyben szokásos módon haldéktalanul közzhírré teendő.

7. §. Ez a rendelet 1915. évi július hó 8-ik napján lép életbe. Hatálya Horvát Szlavonországra Nem terjed ki.

Budapest, 1915 évi július hó 3-án.

Gróf Tisza István s. k.
m. kir. miniszterelnök.

A fentiek alapján felhívom a város közönségét, hogy jelen rendeletben foglaltakhoz annyival inkább szigorúan alkalmazkodják, mert a szükséges ellenőrzés és a megterelő intézkedések iránt is egyidejűleg intézkedtem.

Nagyvárad, 1915. évi július hó 8-án.

Rimler Károly
polgármester.

13014/915. szám.

Hirdetmény.

Belügyminiszter ur 29166-VII. d/1915 számú körrendelete alapján figyelmeztetem a város közönségét, hogy a vasuti állomásokon átvonuló katonaságnak szeszes italokat sem pénzért, sem ajándékképpen ne adjanak, mert eme rendelkezés betartását szigorúan ellenőriztetem s az ellene vétők megbüntetésére végett intézkedni fogok.

Nagyvárad, 1915 június hó.

Rendőrfőkapitányság.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

14455—1915 szám.

Hirdetmény.

A rendőrkapitányi hivatal a közönség tudomására hozza, hogy mindazok, akik szőkevény hadifoglyokat közvetlenül elfognak és mindazok, kik oly adatokat juttatnak a hatóságok tudomására, amelyek szökött hadifoglyok kézrekerítését teszik lehetővé; a cs. és kir. hadügyminiszter ur részéről 10—25 korona jutalomban részesülnek.

Nagyvárad, 1915 június 30.

Rendőrfőkapitányság.

4453—1915. eln. sz.

Hirdetmény.

A temesvári cs. és kir. katonai parancsnokság H. A. számú rendelkezése folytán közzhírré teszem, miszerint nemcsak a cs. kir. osztrák államvasutak, valamint Ausztria nagyobb magán vasutai, köztük a Dél-vasut (ez magyarországi vonataira is) a Bosznia-Hercegovinai vasutak, a Kassa-Oderbergi vasut és a cs. és kir. Banjaluka-Doberlini vasut, hanem ezen túl a m. kir. államvasutak is és a magyar helyi vasutak többsége megengedték, hogy a sebesült és megbetegedett katonák hozzátartozói, azok látogatása alkalmával oda és vissza 50 százalék jegykedvezményvel utazhatnak. E kedvezmény Magyarországon korlátozva van a III. kocsiosztályra. Ezen utazási kedvezmény csak a sebesült és beteg katonák szülőit, feleségeit, gyermekeit és testvéreit illeti és a politikai hatóságok (illetve rendőrhatalóságok, községi, valamint lelkészi hivatalok) megfelelő igazolása alapján kérelmezhető a személypénztáraknál.

Nagyvárad, 1915. július 5.

Rimler Károly
polgármester.

Hirdetmény.

A háborus állapot bekövetkezése óta, de különösen az utóbbi időben városunkban is sűrűn merültek föl panaszok az érc váltópénz hiánya miatt, dacára, hogy a magyar kir. pénzverő hivatal a háborus állapot bekövetkezése óta teljes munkaképességének felhasználásával állandóan vert egy koronás, tíz és két filléres ércpénzérmekeket.

Ennélfogva már eddig is tetemes mennyiségű új váltópénz került forgalomba — a fennforgó hiányt azonban mégse sikerült megszüntetni. Ennek a sajnálatos és az ipari, kereskedelmi forgalom, a közgazdasági élet megbénítására vezető körülménynek — az oka abban leli magyarázatát, hogy a lakosság egy része a váltópénzérmekeket elrejté és azokat ily módon kivonva a forgalomból, a hazai közgazdaságnak, iparunk és kereskedelemnek mérhetetlen kárt okoz.

Sajnos, hogy a lakosság ily irányú magatartásához hozzájárulnak azok a lelketlenül terjesztett valótlan rémhírek és amelyek a bankjegyek elértéktelenedésével ijesztik meg a tájékozatlan közönséget, holott a bankjegyek a koronaérték pénzérmeivel és ennélfogva a váltópénzérmekekkel is teljesen egyenlő értékűek, azok érték csökkenéséről terjesztett híresztelések minden alapot nélkülöznek.

Ösmerve a nagyvárad közönség mindég humánus és minden nemes cselekedetben elől járó áldozatkészségét, talán fölösleges is hangsúlyozni, hogy a váltópénzérmekek elrejtése és azoknak a forgalomból való kivonása és ezáltal a hazai közgazdaság, a pénz és értékforgalom, nemkülönben a hazai kereskedelem és ipar megbénítása hazafiatal, lelkiismeretlen cselekedet, amely nemcsak mindnyájunk megvetését, de a legszigorubb megróvását és megtorlását érdemli meg.

Akkor, amikor a jelen viszonyok között hazánkban, városunkban a közönség minden hazafias cselekedetére szüksége van, amikor a közönség minden rétegének át kell érezni, hogy a maga szűkebb pátriájának katonája a polgári foglalkozásban: az elrejtett pénzérmekek forgalomba hozatala is hazafias kötelessége a hazug mesékkel elámitott és félrevezetett közönségnek; annál is inkább, mert az elrejtett érmekek forgalomba hozatala elsősorban is a nagyközönség minden rétegének érdekében áll.

Nagyvárad, 1915 június 27-én.

Rendőrfőkapitányság.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE
Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk!

Egész éjjel ügyeletes szolgálat!

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

évlámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.